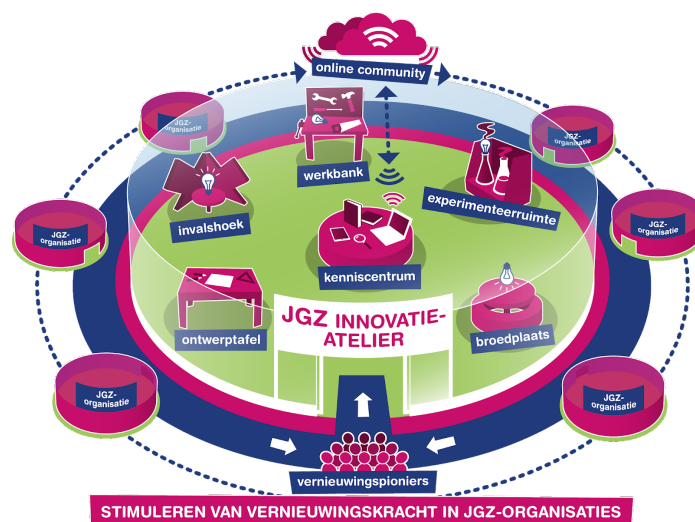

Digitale toolbox

Kansen voor co's

Verkoop je vak

Het is belangrijk om het vak door te geven, zodat studenten enthousiast raken en er nieuwe aanwas komt binnen de jeugdgezondheidszorg. Daarom moet er zoveel mogelijk PR gemaakt worden, zodat studenten kunnen kennismaken met de jeugdgezondheidszorg.

Ideeën:

- Sluit aan bij een **carrièredag** of bij **speeddates** op de faculteit.
- Zorg dat studenten al in de **bachelor kennismaken** met de jeugdgezondheidszorg. Dit kan bijvoorbeeld via een e-learning, een gastcollege of een casus waar ze mee aan de slag moeten.

- Bied studenten de mogelijkheid tot een **bijbaan** aan, denk bijvoorbeeld aan vaccineren. Geef daar dan bijvoorbeeld een vaardigheidsverklaring voor. Een bijbaan kan nooit een vervanging zijn van een coschap, maar laat hen wel vast kennismaken met de jeugdgezondheidszorg. De regio Rijnmond werft bijvoorbeeld actief [studenten om te komen werken](#).
- Maak de mogelijkheid om een **dagje mee te lopen** in de jeugdgezondheidszorg zichtbaar!
- Zorg dat binnen de organisatie **één persoon de PR** coördineert.

Planning en coördinatie

Een goede coördinatie en planning kan helpen om zoveel mogelijk co-assistenten een plek te geven, zonder dat het de professionals te veel belast.

- De GGD regio Utrecht werkt sinds de coronatijd met een standaard **roulatieschema** zodat elk jeugdgezondheidsteam in de regio co-assistenten toebedeeld krijgt, naar rato van de grootte van het team. Bekijk ook het [filmpje](#) van Klaas Korteweg, waarin hij beschrijft hoe GGDrU de co-assistentschappen aanpakt. Heb je nog vragen, neem dan contact met hem op via socialegeneeskunde@ggdru.nl.
- Maak in het team **één persoon verantwoordelijk** voor het stroomlijnen van de coördinatie. Denk breed: de ondersteuning kan ook komen van een collega van hr of de administratie.
- Bedenk niet voor iedere nieuwe co-assistent een nieuw opleidingsplan. Opleidingsinstellingen hebben vaak al **opleidingsplannen** liggen, bijvoorbeeld voor aio's. Deze kunnen ook aangepast worden zodat ze geschikt zijn voor co-assistenten. Bekijk [hier](#) een voorbeeld van een opleidingsplan.

Randvoorwaarden

Wil je dat er voldoende opleidingsplekken komen, dan moeten de randvoorwaarden goed zijn: tijd, geld, draagvlak binnen de organisatie, helder omschreven taken en verantwoordelijkheden van de co-assistent.

Tijd

Tijdgebrek is het meest gehoorde knelpunt als het gaat om het begeleiden van co-assistenten in de jeugdgezondheidszorg. Probeer out-of-the-box te denken om dit knelpunt weg te nemen:

- Zijn er **gepensioneerde artsen** die het leuk vinden om ingezet te worden en co-assistenten te begeleiden?
- Wanneer co-assistentschappen elkaar **overlappen**, laat dan de ene co-assistent de andere wegwijs maken. Dit kan eventueel ook in groepjes.
- Spreek **vaste uren** af voor de begeleiding van de co-assistenten.
- Laat de co-assistent alle (niet-dringende) vragen noteren in een **dagboek** en spreek een vast moment af waarop jullie die vragen doorspreken.

Draagvlak

Meer co-assistenten in de organisatie is alleen mogelijk als er voldoende draagvlak voor is. Hoe creëer of vergroot je dit?

- Betrek het **hele team**: kijk samen wat er mogelijk is, informeer iedereen goed en op tijd, zorg dat beslissingen hierover niet van bovenaf opgelegd worden. Werk aan een gezamenlijke visie, zoals: 'Wij willen een organisatie zijn waar toekomstige jeugdartsen hun vak kunnen leren.'

- Maak duidelijk dat het voor de **lange termijn** belangrijk is dat er meer co-assistenten kennismaken met de jeugdgezondheidszorg.
- Stap **proactief** af op het management. Laat weten dat je het belangrijk vindt dat er ruimte komt voor co-assistenten.
- Stel een **duidelijk doel**: hoeveel co-assistenten kunnen een plek krijgen binnen de organisatie?
- Zolang het begeleiden van co-assistenten een vrijwillige taak is, zal er altijd 'te weinig tijd' of 'te weinig geld' zijn. Zorg daarom dat het een **vast onderdeel** van het werk wordt: elke collega begeleidt regelmatig een co-assistent, volgens een vooraf vastgesteld rooster. Ruilen mag, maar dat moet onderling gebeuren.
- Maak **duidelijke afspraken** over rollen en verantwoordelijkheden van iedereen in het team. Betrek ook collega's van hr en van de administratie erbij,

Geld

Het budget per co-assistent verschilt per opleidingsinstituut. Zorg dat je weet hoe dit budget wordt ingezet. En ga als het nodig is het gesprek hierover aan. Je kunt aan je leidinggevenden de vraag voorleggen: wat is het opleidingsbudget, en mag ik dat verdelen?

Helder omschreven taken en verantwoordelijkheden

Zorg dat de co-assistenten vanaf het begin precies weten wat er van hen verwacht wordt, welke verantwoordelijkheden ze krijgen. Op die manier wordt het een zinvolle tijd voor de co-assistent én de organisatie. Zet mogelijke **leerdoelen** op een rijtje, ook doelen waar studenten niet zo snel aan denken. Ze kunnen studenten inspireren en helpen om een keuze te maken voor de jeugdgezondheidszorg.

Vorbereiding co-assistenten

Een goed ingewerkte co-assistent zal zich beter thuis voelen en sneller aan de slag kunnen met de werkzaamheden. Ideeën voor een vruchtbare inwerkperiode:

- Maak een **standaard inwerkprogramma**. Dit moet eenvoudig kunnen worden aangepast door een collega van hr of van de administratie. Kijk ook wat er al beschikbaar is binnen de eigen organisatie: wellicht is er al een inwerkprogramma voor nieuwe collega's, dit kan ook geschikt zijn voor nieuwe co-assistenten.
- Zorg dat studenten op de universiteit al **colleges jeugdgezondheidszorg** aangeboden krijgen. Wanneer ze aan het begin van hun coschap al hebben kennisgemaakt met belangrijke thema's in de jeugdgezondheidszorg, zullen ze er meer uit halen. Bovendien maken zo ook studenten die andere coschappen lopen, hier toch kennis mee. Tijdens een college over de jeugdgezondheidszorg kunnen de studenten bijvoorbeeld aan de slag met casussen, zoals schoolverzuim, ontwikkelingsachterstand en het maatschappelijke debat rondom vaccineren.
- Er is ook veel **online vaardigheidsonderwijs** beschikbaar, hier kunnen ze door de faculteit op gewezen worden. Zorg dat de studenten een certificaat kunnen krijgen voor deelname.
 - Via www.medischonderwijs.nl moeten ze in het bezit kunnen komen van een **handboek over de jeugdgezondheidszorg**. Dit kan een landelijk handboek zijn met bijvoorbeeld algemene informatie over de jeugdgezondheidszorg, richtlijnen, filmpjes en handige websites, en de mogelijkheid om lokaal relevante informatie toe te voegen.
 - [Leerboek volksgezondheid en gezondheidszorg](#): dit bevat een hoofdstuk over de jeugdgezondheidszorg.
 - E-learning 'Algemene introductie voor nieuwe professionals in de JGZ' beschikbaar in de JGZ-academie
 - Zorg ook dat co-assistenten toegang hebben tot de **JGZ-academie**. Organisaties kunnen de co-assistenten hiertoe tijdelijk toegang toe geven. Ook universiteiten kunnen gebruik maken van de JGZ-academie.
 - Geef hen toegang tot **e-learnings en webinars**, zoals bijvoorbeeld over vaccinaties, het [Van Wiechenonderzoek](#), de Baecke-Fassaert Motoriektest, en casussen rondom andere belangrijke thema's in de jeugdgezondheidszorg. Er zijn al diverse mogelijkheden:
 - www.medischonderwijs.nl
 - [JGZ Academie](#)
 - [NCJ-webinars JGZLive!](#)
 - E-learning Trimbos Instituut '[Stoppen met roken](#)'
 - [Trainingen Pharos](#)

- Maak een **powerpoint** die gebruikt kan worden voor een introductiebijeenkomst op de eerste dag. Hierin maken de studenten kennis met de organisatie waar ze hun coschap lopen.
- **Zet co-assistent en in** die er al een paar weken op hebben zitten om de introductiebijeenkomst voor nieuwe co's te verzorgen.

Faciliteiten

Om de co-assistent zo zelfstandig mogelijk te kunnen laten werken, zijn er bepaalde faciliteiten nodig. Denk aan:

- Extra onderzoekruimte/spreekkamer
- Eigen mailadres en account
- Laptop of computer
- Toegang tot de digitale dossiers
- Mogelijkheid om onderwijs te volgen, net als de aio's
- Evaluatieformulieren

Variatie en zelfstandigheid

Een coschap in de jeugdgezondheidszorg is aantrekkelijk wanneer het leerzaam is. Zorg daarom dat co-assistenten zoveel mogelijk aspecten van de jeugdgezondheidszorg te zien krijgen en zelfstandig leren handelen:

- Laat ze bijvoorbeeld in **alle leeftijdsgroepen** meelopen, zodat ze ervaring opdoen van 0-18 jaar. Houd er dan wel rekening mee dat er tijdens de zomervakanties minder mogelijk is met de leeftijdsgroep 12-18 jaar.
- Als ze in één leeftijdsgroep werkzaam zijn, laat ze dan meelopen met andere leeftijdsgroepen en kennismaken met **zoveel mogelijk kanten** van het vak.
- Laat ze ook meelopen met **andere disciplines**, en ook bijvoorbeeld meegaan naar netwerkpartners, zoals logopedie, fysiotherapeut, de soa-poli en het wijkteam.
- Laat ze **parallele spreekuren** draaien in een extra spreekkamer. De randvoorwaarden daarvoor zijn: toegang tot de digitale dossiers, een spreekkamer, een eigen mailadres, een laptop. Nodig ouders en/of kind indien nodig eerder uit zodat de co-assistent al zelfstandig aan de slag kan.
- Denk creatief: wanneer de co-assistent geen spreekuur op locatie kan doen, is een **online spreekuur** misschien wel een mogelijkheid.
- Zorg dat de **kaders van tevoren duidelijk** zijn: wat mag de co-assistent wel, en wat niet?

Praktische opdrachten

Met praktische opdrachten kan de co-assistent zelfstandig aan de slag. Er zijn verschillende varianten mogelijk:

- Geef aan het begin van het coschap een sociaal-geneeskundige **verdiepingsopdracht** mee, daar kunnen de studenten dan gedurende hun coschap aan werken. Bekijk [hier](#) een voorbeeld.
- Laat de co-assistenten een **eerste inventarisatie** doen, bijvoorbeeld tijdens een huisbezoek bij een gezin waar sprake is van ontwikkelingsproblematiek. Er is dan veel tijd voor ouders en kind, wat de ouders als prettig zullen ervaren.
- Ze kunnen bij een huisbezoek ook een **omgevingsanalyse** doen. Bespreek na het huisbezoek welke determinanten volgens hen invloed hebben op de ontwikkeling van het kind en laat hen daar een verslag van maken. Wanneer het kind/de ouders vervolgens bij de jeugdarts komen, is het voorwerk al gedaan.
- Bij UMC Utrecht wordt er ook gebruikgemaakt van de JGZ-dag. Hierbij maken de co-assistenten kort kennis met de JGZ. Bekijk [een voorbeeld van een voorbereidende opdracht](#) behorende bij een JGZ-dag.
- De onderwijsgroep Sociale geneeskunde werkt met een Stappenplan Analyseren en Intervenieren op **populatie niveau**. Hier vind je de [handleiding](#) met aanvullende tips.

